

การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของประชาชน
ตำบลอีปาด อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ
The Application Of Sufficiency Economy Philosophy In Daily Life Of People
In Epad Sub- District, Kantararom District, Sisaket Province

ณัฐพร ส่งสุข ดร.โกศล สอดส่อง
Nattaporn Songsuk, Koson Sodsong, Ph.D.

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา
Master of Public Administration, Chalermkanchana University

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของประชาชนตำบลอีปาด อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของประชาชนตำบลอีปาด ประกอบด้วย 4 ด้าน 1) ด้านความพอประมาณ 2) ด้านความมีเหตุผล 3) ด้านการมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และ 4) ด้านเงื่อนไขความรู้และคุณธรรม ประชาชนตำบลอีปาด อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวนทั้งหมด 3,371 คนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 358 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้การทดสอบ ค่าที (t-test) และความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA)

ผลการศึกษาพบว่า 1. ระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันโดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.67 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความมีเหตุผล ค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด 4.74 รองลงมาด้านความพอประมาณ มีค่าเฉลี่ย 4.67 ตามด้วย ด้านเงื่อนไขความรู้และคุณธรรม มีค่าเฉลี่ย 4.63 และ ด้านการมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีค่าเฉลี่ย 4.63 2. ผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในชีวิตประจำวัน พบว่าประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประชาชนที่มี อายุ สถานภาพ และรายได้ต่างกัน มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในชีวิตประจำวัน

ABSTRACT

This study aimed 1) to study the application of sufficiency economy philosophy in daily life of people in Epad sub-district, Kantararom district, Sisaket province and 2) to compare the application of sufficiency economy philosophy in daily life of people in Epad Sub-district, Kantararom District, Sisaket Province. The sample group is people live in Epad Sub-district, Kantararom District, Sisaket Province. The instruments used in the study were a rating scale questionnaire. Data were analyzed by using frequency, percentage, mean and standard deviation. t-test and one way ANOVA.

The research found that: 1. Application of sufficiency economy philosophy in daily life of people in Epad sub-district, Kantararom district, Sisaket province was at a highest level. When each aspect was considered, it was found that, the application of sufficiency economy philosophy in daily life of people in Epad Sub-district, Kantararom District, Sisaket Province, reasonable aspect the first priority next sufficient aspect, the condition of knowledge and morality aspect and namely good self-immunizing. 2. Comparison of application of sufficiency economy philosophy in daily life of people in Epad sub-district, Kantararom district, Sisaket province, as classified by sex, age, status, education level, occupation and income found that people who had different sex, education level and occupation had significant difference on application of sufficiency

economy philosophy in daily life at the statistic value at .05. People who had different age, status and income had no difference in application of sufficiency economy philosophy in daily life.

Keywords: The application of sufficiency economy

บทนำ

กระบวนการพัฒนาเพื่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ มักจะมุ่งเน้นผลทางด้านตัวเลขทาง GDP หรือ GNP มากกว่า การคำนึงถึงคุณภาพชีวิตของประชากรในประเทศ บางประเทศมีค่า GDP สูงแต่กลับมีคนจนอยู่มาก นั่นคือปัญหาของการกระจายรายได้ และจุดอ่อนที่สำคัญของการมุ่งเน้น การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจคือ การละเลยตัวแปร ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทำให้ขาดคุณสมบัติของ การพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งเงื่อนไขของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่สำคัญคือ การกำจัดความยากจนให้หมดไป และทำให้คุณภาพชีวิตของ ประชาชนในประเทศดีขึ้นผลกระทบในส่วนของคุณภาพชีวิตที่ เกิดขึ้นนี้ นับเป็นประเด็นหนึ่งที่มีความสำคัญเนื่องจากเป็น ผลกระทบที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตความเป็น อยู่ที่ดีของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ประเทศใดที่ ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีมีคุณภาพชีวิตที่ดี หมายถึง การมีศักยภาพในการครองตน ครองชีพที่ดี สามารถพัฒนา ประเทศให้เจริญก้าวหน้า ทัดเทียมกับอารยประเทศได้ ซึ่ง คณะกรรมการนโยบายกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและ ท้องถิ่น ได้เล็งเห็นความสำคัญของการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของ ประชาชนจึงได้กำหนดให้มีการจัดทำแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจและ สังคมชนบทขึ้น เพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานให้บรรลุ เป้าหมายร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน โดยยึดแนวทางพระราชดำริขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการนำนโยบายเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ กับการบริหารงานต่างๆ ในชนบท มีใจความดังนี้ (กรมการ ปกครอง, 2543: 3-8)

หน่วยงานภาครัฐเล็งเห็นความสำคัญของการดำเนิน ชีวิตแบบพึ่งตนเองจึงได้มีการเพิ่มความสำคัญของแนวทางการ ดำเนินชีวิตแบบพึ่งตนเองมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติฉบับที่ 10 ที่มีจุดมุ่งหมายในการแก้ปัญหาความ ยากจนและการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนส่วนใหญ่ของ ประเทศ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และความอยู่ดีมีสุขของ คนไทย ภายใต้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่เน้นการ สร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานการ พัฒนาที่สำคัญของประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการสร้าง ความมั่นคงของเศรษฐกิจภายในชุมชน ด้วยการ บูรณาการ กระบวนการผลิตบนฐานศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชน อย่างสมดุล (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ, 2549 : 4) จะเห็นได้ว่ากระแสพระราช

ดำริขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องการดำเนิน ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง และการพึ่งตนเองสร้างความ เข้มแข็งให้กับตนเองนั้นล้วนแต่เป็นแนวทางพระราชดำริที่ ส่งเสริม สนับสนุน และเชื่อมโยงให้ประชาชนชาวไทยมีสุขภาพ กาย สุขภาพใจที่สมบูรณ์แข็งแรง มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้แนะทางการดำรงชีวิตที่ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระราช ดำริสแก่ชาวไทยนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 เป็นต้นมา และถูก กล่าวถึงอย่างชัดเจนในวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2540 เพื่อเป็น แนวทางการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทย ให้สามารถ ดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนในกระแสวิวัฒนาการและความ เปลี่ยนแปลงต่างๆ ดังพระราชดำริตอนหนึ่งที่ว่า “การพัฒนา ประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมีพอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่ เป็นเบื้องต้น ก่อน โดยใช้วิธีการและใช้อุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตาม หลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขั้นที่ สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยก เศรษฐกิจขึ้น ให้รวดเร็วแต่ประการเดียว โดยไม่ให้แผนปฏิบัติ การสัมพันธ์กับสภาวะของประเทศและของประชาชนโดย สอดคล้องด้วย ก็จะเป็นการไม่สมเหตุผลในเรื่องต่างๆ ขึ้น ซึ่งอาจ กลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวได้ในที่สุด”

ด้วยเหตุผลนี้ ผู้ศึกษาในฐานะที่เป็นปลัดอำเภอผู้ ประสานงานประจำตำบลอ้อปาด อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ มีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของประชาชนตำบลอ้อปาด อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ และเพื่อเป็นข้อมูล สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ ประชาชนนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของประชาชนตำบลอ้อปาด อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ
2. เพื่อเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของประชาชนตำบลอ้อปาด อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก และรายได้

สมมติฐานของการศึกษา

1. ประชาชนตำบลอู่ป่าดที่มีเพศต่างกัน มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันแตกต่างกัน
2. ประชาชนตำบลอู่ป่าดที่มีอายุต่างกัน มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันแตกต่างกัน
3. ประชาชนตำบลอู่ป่าดที่มีสถานภาพต่างกัน มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันแตกต่างกัน
4. ประชาชนตำบลอู่ป่าดที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันแตกต่างกัน
5. ประชาชนตำบลอู่ป่าดที่มีอาชีพหลักปัจจุบัน ต่างกัน มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันแตกต่างกัน
6. ประชาชนตำบลอู่ป่าดที่มีรายได้ต่างกัน มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันแตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นการศึกษาเชิงอธิบาย (Explanatory) และเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire)

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาเรื่องการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของประชาชนตำบลอู่ป่าด อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วย 4 ด้าน 1) ด้านความพอประมาณ 2) ด้านความมีเหตุผล 3) ด้านการมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และ 4) ด้านเงื่อนไขความรู้และคุณธรรม
2. ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ประชาชนตำบลอู่ป่าด อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวนทั้งหมด 3,371 คน
3. ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ ประชาชน ตำบลอู่ป่าด อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

วิธีดำเนินการศึกษา

เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey research) โดยใช้แบบสอบถามปลายปิด ชนิดแบบเลือกตอบ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้หลักทางสถิติ และนำเสนอข้อมูลตามลำดับ ผู้ศึกษาดำเนินการ ดังนี้ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปี ขึ้น ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนตำบลอู่ป่าด อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 3,371 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 358 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 คำถามปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้ และระดับความรู้ มีจำนวน 7 ข้อ ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2. การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน ประกอบด้วย 4 ด้าน 1) ด้านความพอประมาณ 2) ด้านความมีเหตุผล 3) ด้านการมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และ 4) ด้านเงื่อนไขความรู้และ คุณธรรม รวมจำนวน 30 ข้อ โดยแบบสอบถามที่ใช้เป็นชนิดเลือกตอบ ลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแบบของไลเคิร์ต (Likert's scale) มีทั้งหมด 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูลเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบสอบถามได้ครบตามจำนวนแล้ว ผู้ศึกษาจะได้นำแบบสอบถามทุกฉบับ มาทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ แล้วนำข้อมูลจากแบบสอบถามไปประมวลผลด้วยวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ด้านต่างๆ โดยให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3. การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงอนุมาน ใช้สถิติดังนี้ เปรียบเทียบระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันจำแนกตาม ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา สถานที่อยู่อาศัย จำนวนสมาชิกในครอบครัว และรายได้ โดยใช้ระดับนัยสำคัญที่ .05 สำหรับสถิติที่ใช้ในการทดสอบ ใช้การทดสอบค่าที (t-test) และกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไปใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance : ANOVA) กรณีที่มีความแตกต่างจะทดสอบรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe')

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าประชาชนตำบลอู่ป่าด อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 304 คน คิดเป็นร้อยละ 84.9 และเป็นเพศชาย จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 15.1 จำนวน และร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 306 คน คิดเป็นร้อยละ 85.5 รองลงมาคือ มีอายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 14.5 ส่วนใหญ่ สถานภาพสมรส จำนวน 277 คน คิดเป็นร้อยละ 77.4 รองลงมา คือ มีสถานภาพโสด จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 12.8 ตามด้วย สถานภาพแยกกันอยู่ จำนวน

22 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 และสุดท้าย สถานภาพหย่าร้าง/หม้าย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.6 ส่วนใหญ่ มีการศึกษาระดับประถม, มัธยมศึกษา หรือเทียบเท่า จำนวน 289 คน คิดเป็นร้อยละ 80.7 รองลงมาคือปริญญาตรี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 ไม่ได้เรียนหนังสือ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 10.1 และน้อยสุดคือ สูงว่าปริญญาตรี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7 ส่วนใหญ่ มีอาชีพทำนา/ทำสวน/ทำไร่ จำนวน 330 คน คิดเป็นร้อยละ 92.2 รองลงมา อาชีพค้าขาย จำนวน 19 คน และ สุดท้าย อาชีพอุตสาหกรรมในครัวเรือน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5 และส่วนใหญ่ มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท จำนวน 325 คน คิดเป็นร้อยละ 90.8 รองลงมา 20,001-30,000 บาท จำนวน 14 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 3.9 ตามด้วยรายได้ 10,001-20,000 บาท จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1 สุดท้าย มีรายได้มากกว่า 30,000 บาท จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของประชาชนตำบลอู่ปาด อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่าการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของประชาชนตำบลอู่ปาด อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = .46) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด คือ ด้านความมีเหตุผล ($\bar{x} = 4.74$, S.D. = .44) รองลงมา คือ ด้านความพอประมาณ ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = .44) ด้านเงื่อนไขความรู้และคุณธรรม ($\bar{x} = 4.63$, S.D. = .46) และ ด้านการมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ($\bar{x} = 4.63$, S.D. = .49)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของประชาชนตำบลอู่ปาด อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านความพอประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = .44) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด คือ มีการปลูกพืชผักสวนครัวหรือเลี้ยงสัตว์เพื่อบริโภคในครัวเรือน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.90$, S.D. = .30) รองลงมาคือ การผลิตหรือบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ (กินพืชผักอาหารพื้นบ้านแบบรู้คุณค่า) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.85$, S.D. = .36) การผลิตของใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อลดค่าใช้จ่ายในครอบครัว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.74$, S.D. = .44) การดำรงชีวิตอย่างเรียบง่ายตามฐานะ เช่น ไม้ใช้จ่ายเกินตัว กินรายรับ ฝูมเพื่อย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.66$, S.D. = .47) การลดค่าใช้จ่ายบางอย่างลง เช่น ค่าน้ำมันรถ ค่าโทรศัพท์ ของกินของใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = .50) การเก็บออม และเลือกซื้อสินค้าที่ผลิตในท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.48$, S.D. = .50) และข้อที่มี

ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรหรือการถนอมอาหาร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.47$, S.D. = .50)

การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของประชาชนตำบลอู่ปาด อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านความมีเหตุผลพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.69$, S.D. = .46) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด คือการใช้เหตุผลในการพิจารณาการลงทุนหรือกู้เงิน เช่น ทรัพยากรที่มีความสามารถในการชำระเงินของตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.75$, S.D. = .44) รองลงมาคือการตัดสินใจเกี่ยวกับความพอเพียงในระดับครอบครัว เช่น เมื่อมีผลผลิตเหลือจากการบริโภคแล้ว แบ่งขายเพื่อเพิ่มรายได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.74$, S.D. = .44) การให้ความร่วมมือในการจัดให้มีเวทีชาวบ้านเพื่อประชาชนและผู้แทนธุรกิจหรือหน่วยงานของรัฐได้มาร่วมแก้ไขปัญหาของชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.74$, S.D. = .44) การปลูกพืชตามฤดูกาล โดยพิจารณาความต้องการของท้องตลาด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.68$, S.D. = .47) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การวางแผนการใช้น้ำในการเกษตรให้เหมาะสมกับปริมาณน้ำที่มีในพื้นที่ และลดปริมาณการใช้น้ำประปาหรือน้ำบาดาลโดยใช้น้ำฝนหรือน้ำในแม่น้ำลำคลองทดแทน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.54$, S.D. = .50)

การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของประชาชนตำบลอู่ปาด อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.63$, S.D. = .49) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด คือ การมีเครือข่ายหรือกลุ่มวิชาชีพเดียวกัน เพื่อจัดการการผลิตหรือบริโภคของตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.78$, S.D. = .41) รองลงมา คือ การมีระบบใช้จ่ายที่ดี เช่น การทำบัญชีครัวเรือน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.78$, S.D. = .45) การวางแผนอนาคตของคนในครอบครัว เช่น มีการออมที่เก็บเงินไว้เองหรือฝากกับสถาบันการเงิน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.64$, S.D. = .48) การประกอบอาชีพหลายๆ อย่างในช่วงเวลาใกล้เคียงกันเพื่อรายได้ให้มากขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย $\bar{x} = 4.64$, S.D. = .52 คนในครอบครัวช่วยกันทำงานหรือมีอาชีพเสริม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = .50) การรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = .50) การดูแลเรื่องการเรียนของลูกเพื่อเป็นการเตรียมตัวเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.56$, S.D. = .50) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การพูดคุยเรียนรู้ร่วมกันภายในครอบครัวในเรื่อง

การละเว่นอบายมุขต่างๆ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.53$, S.D. = .53)

การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของประชาชนตำบลอึปาด อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านเงื่อนไขความรู้และคุณธรรมพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.63$, S.D. = .46) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด คือ มีการใช้ความเพียรในการประกอบอาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.83$, S.D. = .37) และ มีการใช้สติในการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.83$, S.D. = .37) รองลงมาคือมีการติดตามข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อต่างๆ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.72$, S.D. = .45) การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.72$, S.D. = .45) การเผยแพร่หรือถ่ายทอดความรู้ ความคิดของท่านเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ผู้อื่นทราบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.68$, S.D. = .47) การใช้ความรอบคอบและระมัดระวังที่จะนำความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับมาปฏิบัติจริง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.66$, S.D. = .47) การประกอบอาชีพโดยยึดหลักความซื่อสัตย์สุจริตทั้งต่อตนเองและผู้อื่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.62$, S.D. = .49) การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = .50) การให้ความร่วมมือกับชุมชนในเรื่องเกี่ยวกับกิจกรรมชาติต่างๆ เช่น การป้องกันภัยน้ำท่วม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = .50) การให้ความช่วยเหลือคนจนหรือคนด้อยโอกาส อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.51$, S.D. = .50)

ความอดทนในการประกอบอาชีพและช่วยเหลือสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.47$, S.D. = .50) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการยึดหลัก เดินทางสายกลางในการดำเนินชีวิต อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.46$, S.D. = .50)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงการเปรียบเทียบเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของประชาชนตำบลอึปาด อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพหลักปัจจุบัน และรายได้ พบว่า

1. การเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของประชาชนตำบลอึปาด อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามเพศ พบว่าประชาชนที่เป็นเพศชาย และเพศหญิง โดยภาพรวม มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($F = -1.101$, Sig = .005) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความพอประมาณ ด้าน

ความมีเหตุผล และด้านเงื่อนไขความรู้และคุณธรรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ที่พบว่าไม่แตกต่างกัน

2. การเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของประชาชนตำบลอึปาด อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามอายุพบว่าประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวม และรายด้าน

3. การเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของประชาชนตำบลอึปาด อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามสถานภาพพบว่าประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันไม่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวม และรายด้าน

4. การเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของประชาชนตำบลอึปาด อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของประชาชนตำบลอึปาด อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 3.356$, Sig = .019) และเมื่อทดสอบรายคู่ พบว่า ในภาพรวม ประชาชนที่ไม่ได้เรียน มีการศึกษาระดับประถม มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ทุกคู่

5. การเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของประชาชนตำบลอึปาด อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามอาชีพหลักพบว่าประชาชนที่มีอาชีพหลักแตกต่างกัน มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 3.950$, Sig = .020) เมื่อทดสอบรายคู่ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพ ทำนา/ทำสวน/ ทำไร่ มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน แตกต่างกับ อาชีพค้าขาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

6. การเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของประชาชนตำบลอึปาด อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามรายได้ พบว่าประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของประชาชนตำบลอึปาด อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามรายได้ ในภาพรวม และรายด้าน มีความไม่แตกต่างกัน

7. ประชาชนตำบลอู่ป่าด อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ที่มีรายได้ต่ำกัน มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน ในภาพรวม และรายด้าน มีความไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = .986$, $Sig = .399$) ในทุกด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของประชาชน ตำบลอู่ป่าด อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบัน ประชาชนหันมาให้ความสนใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้นจากอดีต ทั้งที่คำว่า “เศรษฐกิจพอเพียง” นั้นเป็นพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมานานกว่า 25 ปี ก็ตาม ทั้งนี้สังคมปัจจุบันเป็นสิ่งค้ำชูเพียง ผู้คนแข่งขันกันแต่ในด้านวัตถุ ค่าครองชีพถีบตัวขึ้นสูง ราคาน้ำมันในตลาดโลกพุ่งกระฉูดโอกาสที่จะลดลงมีความเป็นไปได้น้อยมาก ผู้ที่มีรายได้น้อยจะอยู่ได้อย่างไร ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรายุ พ่วงศรี (2553) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงของคนในกรุงเทพฯ และปริมณฑล พบว่าสมาชิกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามรับรู้และเข้าใจ การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมากที่สุด คือความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว และ ภูสิทธิ์ ชันติกุล (2555) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลและครัวเรือนของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการศึกษาด้านความพอประมาณประชาชน มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับมากที่สุด และพบว่า ข้อที่มีการนำการประยุกต์ใช้มากที่สุด ได้แก่ มีการปลูกพืชผักสวนครัวหรือเลี้ยงสัตว์เพื่อบริโภคในครัวเรือน การผลิตหรือบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ (กินพืชผักอาหารพื้นบ้านแบบรู้คุณค่า) การผลิตของใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อลดค่าใช้จ่ายในครอบครัว การดำรงชีวิตอย่างเรียบง่ายตามฐานะ เช่นไม่ใช้จ่ายเกินตัวเกินรายรับ ฝูมเพียงการลดค่าใช้จ่ายบางอย่างลง เช่นค่าน้ำมันรถค่าโทรศัพท์ของกินของใช้ การเก็บออม และเลือกซื้อสินค้าที่ผลิตในท้องถิ่น และการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรหรือการถนอมอาหาร เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณ ภูมดี และคณะฯ (2556) ได้ศึกษาเรื่องการรับรู้ในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพขององค์การ: กรณีศึกษา กำลังผลศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจาก

พระราชดำริและความมั่นคง ศูนย์บัญชาการทางทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย พบว่ากลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน อยู่ในระดับมากที่สุดด้านความมีเหตุผลประชาชน มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับมากที่สุดและพบว่าข้อที่มีการนำการประยุกต์ใช้มากที่สุด ได้แก่การใช้เหตุผลในการพิจารณาการลงทุนหรือกู้เงิน เช่น ทรัพยากรที่มีความสามารถในการชำระเงินของตนเอง การตัดสินใจเกี่ยวกับความพอเพียงในระดับครอบครัว เช่น เมื่อมีผลผลิตเหลือจากการบริโภคแล้วแบ่งขายเพื่อเพิ่มรายได้ ให้ความร่วมมือในการจัดให้มีเวทีชาวบ้านเพื่อให้ประชาชนและผู้แทนธุรกิจหรือหน่วยงานของรัฐได้มาร่วมแก้ปัญหาของชุมชน การปลูกพืชตามฤดูกาล โดยพิจารณาความต้องการของตลาดและ การวางแผนการใช้น้ำในการเกษตรให้เหมาะสมกับปริมาณน้ำที่มีในพื้นที่ และลดปริมาณการใช้น้ำประปาหรือน้ำบาดาลโดยใช้น้ำฝนหรือน้ำในแม่น้ำสาละลองทดแทนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรายุ พ่วงศรี (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงของคนในกรุงเทพฯ และปริมณฑลพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในเขตปริมณฑลรับรู้และเข้าใจมากที่สุดว่าหลักเศรษฐกิจพอเพียงคือความมีเหตุผล อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ประชาชน มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับมากที่สุดและพบว่า ข้อที่มีการนำการประยุกต์ใช้มากที่สุด ได้แก่เครือข่ายหรือกลุ่มวิชาชีพเดียวกัน เพื่อจัดการการผลิตหรือบริโภคของตนเองระบบใช้จ่ายที่ดี เช่น การทำบัญชีครัวเรือนการวางแผนอนาคตของคนในครอบครัว เช่น มีการออมทั้งที่เก็บเงินไว้เองหรือฝากกับสถาบันการเงินการประกอบอาชีพหลายๆ อย่าง ในช่วงเวลาใกล้เคียงกันเพื่อรายได้ให้มากขึ้นคนในครอบครัวช่วยกันทำงานหรือมีอาชีพเสริมการรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและชุมชนการดูแลเรื่องการเรียนรู้ของลูกเพื่อเป็นการเตรียมตัวเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตและการพูดคุยเรียนรู้ร่วมกันภายในครอบครัวในเรื่องการละเว้นอบายมุขต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย จิรายุ พ่วงศรี (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงของคนในกรุงเทพฯ และปริมณฑลพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในเขตปริมณฑลรับรู้และเข้าใจมากที่สุดว่าหลักเศรษฐกิจพอเพียงคือการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านเงื่อนไขความรู้และคุณธรรมประชาชน มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับมากที่สุดและพบว่า ข้อที่มีการนำการประยุกต์ใช้มากที่สุด ได้แก่การใช้ความเพียรในการประกอบอาชีพการใช้สติในการดำเนินชีวิตการติดตามข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อต่างๆ การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงการเผยแพร่หรือถ่ายทอดความรู้ ความคิด

ของท่ามกลางกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ผู้อื่นทราบการใช้ ความรอบคอบและระมัดระวังที่จะนำความรู้เกี่ยวกับปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับมาปฏิบัติจริงการประกอบอาชีพ โดย ยึดหลักความซื่อสัตย์สุจริตทั้งต่อตนเองและผู้อื่นการยอมรับ ความคิดเห็นของผู้อื่นเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การ ให้ความร่วมมือกับชุมชนในเรื่องเกี่ยวกับภัยธรรมชาติต่างๆ เช่น การป้องกันภัยน้ำท่วมการให้ความช่วยเหลือคนจน หรือ คนด้อยโอกาส ความอดทนในการประกอบอาชีพและ ช่วยเหลือสังคมการยึดหลักเดินทางสายกลางในการดำเนินชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรายุ พ่วงศรี (2553) ได้ศึกษา เรื่องการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงของคน ในกรุงเทพฯ และปริมณฑลพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในเขต ปริมณฑลรับรู้และเข้าใจมากที่สุดว่าหลักเศรษฐกิจพอเพียงคือ การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งนี้ แม้จะพบว่าประชาชนใน ตำบลลือป่าด อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ มีการ ประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน อยู่ใน ระดับมากที่สุด ก็ตาม แต่ก็ยังมีบางข้อที่ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ด้านเงื่อนไขความรู้และคุณธรรมในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง หน่วยงานภาครัฐ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล หรือพัฒนา ชุมชนประจำอำเภอ ควรจัดหาแหล่งความรู้เพิ่มเติมให้กับ ประชาชน เช่น หนังสือพิมพ์ วารสารหรือนิตยสาร เพื่อให้เกิด การพัฒนาความรู้ และควรจัดให้ประชาชนมีการรวมกลุ่ม ใน การดำเนินกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ด้าน การมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เนื่องจากสังคมปัจจุบันเป็น สังคมพุ่มเฟิย สังคมแข่งขัน หน่วยงานของรัฐ เช่น ที่ทำการ ปกครองอำเภอ, องค์การบริหารส่วนตำบลหรือสำนักงาน พัฒนาชุมชนอำเภอ ควรส่งเสริมและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้เกิดขึ้น เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเข้าใจในถิ่นฐานดั้งเดิม เข้าใจในสภาพแวดล้อม โดยการผสมผสานกับเทคโนโลยีใหม่ ให้กลมกลืน ทั้งนี้เพื่อสร้างความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ ของชุมชนพร้อมทั้งสร้างจิตสำนึกรักบ้านเกิดด้วย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษากการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใน ชีวิตประจำวันและผู้สนใจจะทำวิจัยในเรื่องลักษณะดังกล่าว ควรที่จะศึกษาเพิ่มเติม ควรศึกษากการนำปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนในตำบลหรือ จังหวัดอื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนไว้เป็นกรณีศึกษา ควร ศึกษาในเรื่องของปัจจัยที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงหรือศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การ ประยุกต์ใช้กับตัวแปรอื่นๆ เช่น คุณภาพชีวิต

เอกสารอ้างอิง

- การปกครอง, กรม. (2543). เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน ที่ตนเอง: แนวคิดและยุทธศาสตร์. กรุงเทพฯ : กรมการปกครอง.
- กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. (2549). ตำนาน ผลิตภัณฑ์. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.tamnanotop.com/wisdom.html>. (5 กรกฎาคม 2549).
- กลุ่มพัฒนาแนวความคิดทางเศรษฐศาสตร์ของปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง. (2546). กรอบแนวคิดทาง เศรษฐศาสตร์ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ.
- ครรชิต พุทธโกษา. (2554). การสร้างต้นแบบชุมชนแห่งการ เรียนรู้. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัย แห่งชาติ.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2550-2554). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10. กรุงเทพฯ : สำนัก นายกรัฐมนตรี.
- ชูชัย ศุภวงศ์. (2540). ประชาสังคม : ทรรศนะนักคิดใน สังคมไทย. กรุงเทพฯ : มติชน.
- ชัยอนันต์ สมุทรวณิช. (2539). ทรัพยากรเพื่อการศึกษา. รายงานวิจัยประกอบการร่างพระราชบัญญัติ การศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- ประเวศ วะสี. (2539). ปฏิรูปการศึกษาไทย (การยกเครื่อง ทางปัญญา). กรุงเทพฯ : หมอชาวบ้าน.
- พิชัย มีชัย. (2552). การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน โดยการใช้ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษา อำเภอ เวียงสา จังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เพ็ญพรรณ ชูติวิศุทธิ์. (2553). การประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงในการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญา ตร์. วารสารร่มพญักษ์ ปีที่ 28.
- ภูสิทธิ์ ชันติกุล. (2555). การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงในระดับบุคคลและครัวเรือนของประชาชน ในเขตดุสิต. กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนัน ทา.
- วิวัฒน์ชัย อัดถากร. (2550). เปรียบเทียบสาระสำคัญของ การ ประพฤติปฏิบัติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง/ ที่ตนเอง กับการค้าเสรี/ ทุนนิยม โลกาภิวัตน์. [Online]. <http://kik-economy.blogspot.com/2014/10/blog-post.html>.

<p>วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2550). การบริหารจัดการตามแนวทาง คุณธรรมและแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ : โพธิ์เพชร.</p> <p>สุพรรณ ภูมดี และคณะ. (2556). การรับรู้ในการนำ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของ องค์กร: กรณีศึกษา กำลังพลศูนย์ประสานงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและความมั่นคง ศูนย์บัญชาการทหาร กองบัญชาการกองทัพ ไทย, วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการจัดการ ภาครัฐและ เอกชน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.</p> <p>สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ. (2549). การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง.</p>	<p>เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อน เศรษฐกิจพอเพียงในระดับชุมชนในลักษณะบูรณาการ ระหว่างวันที่ 13-14 กันยายน 2549 ณ โรงแรมปรีณ พาเลซ กรุงเทพมหานคร.</p> <p>เอื้องทิพย์ เกตุกราย. (2551). การประยุกต์ใช้ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของประชาชน ตำบลคลองพระอุดม อำเภอปากเกร็ด จังหวัด นนทบุรี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ โครงการและการประเมินโครงการ มหาวิทยาลัยราช ภัฏพระนคร.</p>